

te weerden, wōip fa wili pōllu pääl nink aian pōdēda. Kost fa pōdemist äratunnet? Pōdejal om tōine nägu, kui terwel. Pōdeja inemine om rutu terwide Sean äratuta, pōdeja lehm ehk hoben terwide elajide Sean, pōdeja pu tōiste puie Sean mōts san ehk aian, pōdeja wiljakörs ehk kartohwli wars neide körte ehk warte Sean, kel midake wiga ei ole. Tiiju väraast om, et tōbi mōnikörd üürikeses ajas tullev, mōnikörd vikalises jääp, et üts tōbine jälle ärasütip, tōine tōbe kätte äralōpe. Ent seda ära uske, et tōbi ötskui wainlane ehk waras sissetulep surja tegema nink enne wälja ei lä, kui ta rikmissega ehk riisimissega oma himu om täitnu, ehk tōine kangelas teda sunnip tema eest paku minema; enge teedke, et tema idu sarnane om, mes seemne tera sisen ehk muna rebu sisen elap, ent mite enne ei naka tärksma nink paismä, enne kui rōseus nink lämi aur parajaste tema külge putup nink teda liikma panep, et ta awalikus saap, niidude et seemne tera itu wäljaajap nink muna rebust kanapojakene sunnip. Kui rōseus nink lämi aur mite külge ei putu, sis ei naka ka tera icanema, ei ka munast pojakene ilmumia. Mes asja ne omma, mes tōbe idu ihu sisen tärksma vandwa ehk haigust sunnitawa, seda ei wōi ni lühidel tōljafeletada nink se om ka enambaste teedmata, om parajaste ütelda üts salaus, mes Loodja ei ole tahtnu awaldada; ent se om tiiju pärast, et, kui tōbi jo wäljan om nink tōbine pruugip se vasta rohtu, kas ta seda sissewōtap ehk wäljast väalepanep, sedamööda, messugune tōbi täl om, sis wōip tōbine sütida, kui rohi õige rohi om nink õigel witsil pruugitas. Rohitsemise rohu omma mitmasugutse, muist taime-riigist, muist kiwi-riigist, muist elaja-riigist nink tambitas, segatas, keedetas sedawitsi, kuis waja om. Ent et mite kūgil se tarkus ei ole loodu, et nema kūl töpe äratundwa ehk teedwa, kuis neid

tōbitsid sūnnis arstida, sis nakati aigu mööda hooli kandma, et kea ammeti päale tahistiva lüwwa, jo noorest pōlwist seda tarvilisti opust saasse. Küsurgutse wäljaopatu mehe, kel luba antas, tōbitsid oma hoole alla wōta nink neid arstida, nimittetas arstis ehk tohtris. Arst peap sis kūl töpe äratundma nink mōdistma, mes waja om tähelepanda, et tōbine oma terwust jälle kätte saas. Seda pidago egaüts meelen, fest om parako Jumal ka sääratssid willand, kel digus ei ole, seda nimme kanda, ent siski julguva tōbitsid arstida nink pääleke weel henda litva, et ütske tōbi ei ole, kelle vasta nema abi ei tiija. Sääratse inemise ei ole muud, kui kelmi nink petja, kea Jumalat kiusawa nink tema püha tahtmist naarus pidawa. Ent kes arstimise kunsti tahap eppi ja tema pohja kätte saada, se kulu tap palju aiga ja raha se väale; fest ehk kūl wanal ajal inimeste teedmine tōbest ja tōbe sütitamisest wäikene oli nink pease pähä läts, aigu mööda om tema ni suures lännu, et viis ajastaiga weidis arvatas, et kūige hoolega seda saap wäljaopitus, mes arst peap teedma, et ta lähimbale wōip hääd teta, ehk et ta ennege temale kahju ei te; ja seegipärast peap arst ka ammetin weel egapäiva raamatuid lugema, kus om sissepantu, mes tōise arsti omma äraproominu nink leüdnu tululiku olewat.

Kui lugeja seda om ustwas wōtnu, mes meie siin oleme ülespandnu, sis kuulko tema ka seda, mes meil weel om ülemist neist tōbest, mes esiallikult siin meie maal etetulewa, nimelt talurahwa Sean, nink kuis siin tōbitside eest hoolt fannetas. Ehk kūl ka meie Sean sääratssid töpe omma, mes muil mail leütas nink neidega kūgin asjun ütte viisi wäljas näitwa, siski tegewa meie tooremb maapind, meie kūlmembu tuule, meie talurahwa jämedamb eluviis, neide halwemba maja, waesemba reiwa nink waes.